

ENQUETE

BELL CURVE-GUDEN

SAMANTHA BRESLIN

Jeg stødte på fænomenet „Bell Curve-guden“ under mit feltarbejde i Singapore, hvor jeg undersøgte uddannelsen og skabelsen af dataloger.¹ Bell Curve-guden optrådte primært i de studerendes brug af sociale medier, for eksempel en Twitter-konto, der i Bell Curve-gudens navn forvarsler: „du skal bede ... for at du består dine eksaminer, og endda ... for at dimittere“ (@BellCurveGod 2011). Det viste sig, at de datalogistuderende i Singapore lagde deres bønner ud online: „Bell Curve-guden, alt afhænger af dig nu, vis mig barmhjertighed“ (@__cheryll 2014). Nogle studerende byggede endda altre til denne gud, altre med offergaver i form af slik, som desperate studerende kunne give. I denne position vil jeg se nærmere på Bell Curve-guden og de studerendes relationer til den/dem² for at illustrere forskellige måder at forstå og bruge digitale data på i antropologien.

En kvalitativ og etnografisk tilgang til Bell Curve-guden kan bruges til at udforske dennes betydning i relation til religion, magi og leg. For de studerende kunne Bell Curve-guden for eksempel fungere som en mulighed for at håndtere stressende eksaminer, enten som en måde at få luft på gennem humor og kreativitet eller som en form for forsikring gennem deres bønner (Kong 2016). Bell Curve-guden giver også indsigt i den måde, de studerende konstruerer sig selv på, og i deres håb for fremtiden i relation til deres oplevelser i det singaporeanske undervisningssystem. De studerende, jeg talte med, forklarede for eksempel, hvordan de brugte Bell Curve-udregningen til at til- og fravælge bachelorlinjer baseret på deres resultater fra studentereksamen i forskellige fag.³ Her fremstår betydningen af Bell Curve-guden, i det mindste delvist, i de studerendes håndtering af data om dem selv. Bell Curve-guden skaber en munter, men også seriøs, konkretisering af de studerendes oplevelse af de måder, de bliver bedømt og sammenlignet på igennem deres studietid og liv, her i forhold til deres karakterer.

Karakterer og brugen af normalfordelingskurven [engelsk: the bell curve, red.] er en måde at gøre studerende til målelige og sammenlignelige data på.

Studerendes liv, personligheder, engagement og vedholdenhed bliver repræsenteret i tal (og bogstaver) og sidenhen transformeret igen baseret på deres præstationer sammenlignet med andre studerende. Dog er denne repræsentation ikke nødvendigvis tro overfor de studerendes indsats, følelsesmæssige oplevelser eller fremtidige aspirationer. På dette område vil antropologer, inklusive jeg selv, derfor ofte fremhæve og promovere værdien af kvalitative og etnografiske data til at forstå kompleksiteterne og nuancerne af de subjektiviteter, der er på spil, herunder ekspertisens eller professionalismens subjektivitet. Under mit feltarbejde viste mine deltagerobservationer de mange måder, studerende lærer at vurdere koder og algoritmer på baseret på elegance og effektivitet, og de måder, de lærer at vurdere hinanden på, for eksempel på baggrund af deres karakterer og deres engagement. Mine kvalitative interviews med studerende viste også de måder, hvorpå de studerende håndterer og modstår dette „højspændte“ system, hvor de ansøres til at konkurrere med hinanden – og endda også med andre (ofte opfundne) studerende og programmører rundt omkring i verden.

De kvalitative data fortæller os om, *hvorledes* gengivelser af studerende, såsom karakterer, har indflydelse på de studerendes forståelse af sig selv, og de giver mulighed for at udforske betydninger, følelser, erfaringer og oplevelser. De kvalitative data kan ydermere sammenlignes med og komplementeres af historiske og tværkulturelle data og analyser, som kan udfolde konteksten og konklusionerne af meninger og oplevelser. For eksempel har Ian Hacking – i sin beskrivelse af udviklingen og udbredelsen af „normalfordelings systemer“ som en måde at modellere og vurdere befolkninger og personer på – diskuteret, hvordan „normalitet“ blev etableret som en kategori, ikke blot for, hvordan ting er, men også for, hvordan ting bør være: altså både som faktum og som værdi (Hacking 1990:163). Uden hensyntagen til underviseres bestræbelser og evner til at undervise eller studerendes egne evner og agens i læringsprocessen *bør* de studerendes karakterer tilsammen følge en normalfordelingskurve. Hacking diskuterer også, hvorledes statistik blev udbredt i takt med ekspansionen af statsligt bureaukrati og dettes forsøg på at kontrollere og forbedre befolkningerne. Karaktergivning og normalfordelinger arbejder begge hen imod at gengive studerende på en statistisk læsbar og kontrollerbar måde. Rektoren for et af de singaporeanske universiteter angav for eksempel „behovet for at opnå konsistens“ som en retfærdiggørelse af at standardisere karakterer på tværs af kurser, professorer, hold og årgange: Studerende bliver dermed gengivet som tal, der kan sammenlignes, bedømmes og hierarkiseres.

Som indikeret ovenfor begyndte de studerende også at måle deres egne evner og kundskaber og at vælge deres fremtidige studier og karriereveje baseret på deres karakterer. Repræsentationen af de studerende som data har således en

„looping-effekt“ (Hacking 2007:293), idet de studerende, både individuelt og som gruppe, bliver skabt som bestemte typer personer gennem deres karakterer (Hacking 2006). Denne looping-effekt optræder i forbindelse med mange typer vurderinger, der foregår gennem kvantitative data, vurderinger, hvor målingerne bliver centrum for betydninger og interventioner snarere end de forhold, som målingerne faktisk handler om. For eksempel bliver spørgsmål om køn indenfor datalogi og andre naturvidenskabelige fag – såsom felter indenfor teknologi, ingeniørfag og matematik (STEM) – konstant kalibreret op imod at sammenligne og forbedre antallet af kvinder i forhold til mænd. Det er antallet, numrene, der bliver fokus, selvom disse numre også i sig selv er dem, der skaber og definerer kategorierne for sammenligning samt forståelsen af, hvem der passer ind i disse kategorier, og hvem der ikke gør.

Men hvor efterlader denne kvalitative analyse – og kritik – af kvantitative data os? Etnografiske data (indfanget i feltnoter, transskriberinger af interviews, fotografier, indsamlede dokumenter, tegninger og i mange andre former) er jo også gengivelser. Og disse data bliver gengivet yderligere, idet vi præsenterer den i form af konferencepræsentationer, artikler og bøger i vores bestræbelser på at skabe sammenhæng ud af multiple, forskelligrettede, følelsesladede og flertydige oplevelser. Her må det tilføjes, at videnskabs- og teknologistuder (STS) samt feministiske forskere, blandt andre, længe har argumenteret for, at vi må nedbryde opdelingen imellem sociale og tekniske domæner. Dette indebærer dog også, at man indlejrer det tekniske i det sociale i højere grad end en „add technology and stir“-tilgang.⁴

Hvordan ville en socioteknisk tilgang til antropologi og antropologiske data se ud? Antropologer har udforsket komplekse sammenvævninger af mennesker og ikke-mennesker, deriblandt teknologier, hvilket har bevirket en destabilisering af det menneskelige subjekts og den menneskelige socialitets centrale rolle i antropologien (se fx Downey 1998; Suchman 2007). Digital antropologi har også udforsket sociale interaktioner i og gennem digitale kontekster såsom internetfora, sociale medier og virtuelle verdener. Metoderne er nødvendigvis blevet tilpasset digitale kontekster, men har hovedsageligt baseret sig på klassiske tilgange såsom deltagerobservation (se fx Horst & Miller 2012). Nogle STS-forskere har adopteret metoder fra datavidenskaber for at indsamle og analysere store mængder digitale data (som fx Roger & Marres 2000). Men disse former for sociotekniske metoder er sjældne i antropologien (se Know & Nafus 2018 for undtagelser).

Antropologer og andre socialvidenskabelige forskere har bestemt mange gode grunde til at være varsomme i forhold til sådanne datavidenskabelige metoder. Stadig mere forskning viser, hvordan uligheder baseret på race, køn og klasse er

indbygget i og reproduceres gennem algoritmer og den data, som de baseres på (fx Eubank 2018; Noble 2018). Disse ulighedsforhold bliver så indflettet i netop den forskning, der skulle udforske uligheder indenfor de teknologiske kulturer og praksisser (fx Forsythe 2001). Udbredelsen af computerbaseret socialvidenskab og progressionen af computertænkning udgør en, delvis bevidst, indsats fra datavidenskabens og relaterede discipliners side for at fremme deres egne discipliners arbejdsområde og magt. Deres indsats antyder, at vi alle kan blive naturvidenskabsfolk eller teknologer, eller alternativt, at teknologi blot er endnu et værktøj, vi kan tilføje til vores antropologiske værktøjskasse. Dog forstærker sådanne perspektiver grænserne imellem det sociale og det tekniske. Uanset hvad bygger antropologiske praksisser på at opbygge tillidsrelationer med informanterne samt på at opnå informeret samtykke, praksisser, der ikke nemt passer sammen med metoder som „data trawling“.

Samtidig kunne en socioteknisk antropologi, der trækker på både antropologiske og datavidenskabelige metoder, give indsigt i fænomener som „Bell Curve-guden“, der ellers ville være utilgængelige. Den oftest benyttede måde, hvorpå bønner til Bell Curve-guden blev udtrykt af de studerende, var igennem bønner slået op på sociale medier ligesom dem, jeg citerede i starten af denne position. Sådanne bønner blev ofte slået op på anonyme „tilståelsessider“ tilknyttet forskellige universiteter i Singapore. Disse sider muliggør således udgivelsen af bevidste, offentlige og anonymiserede udtalelser fra studerende.⁵ En mulighed for antropologer for at studerer sådan et fænomen ville være at gennemgå disse opslag systematisk, printe dem eller tage skærmbilleder af dem og så kode dem om, i hånden eller med analysesoftware, til kvalitative data (et rimeligt normalt socioteknisk projekt indenfor antropologien). Dette vil i bedste fald være en omstændelig proces, men kan også vise sig decideret umulig, afhængigt af mængden af data fra sociale medier, forumopslag eller hjemmesider.

Men hvis vi accepterer, at „kulturelle“ detaljer *er* tekniske detaljer“, kan vi måske også overveje, at metoder til kulturel analyse samtidig også er tekniske metoder (Seaver 2013). Metoder fra dataanalyse kunne tælle og klassificere de studerendes elektroniske bønner og give indsigter om typen af bønner, som de studerende beder til Bell Curve-guden, deres frekvens over dagen eller året og deres sammenhæng med andre kontekstuelle informationer. Dette er etnografiske data, selv hvis de ikke er kvalitative. Samtidig skal vi dog også undersøge loop-effekten af sådanne teknologier på alle niveauer (fx infrastruktur, koder, algoritmer og interfaces): Hvem og hvilke slags ting skaber de? Hvilke forudantagelser indeholder teknologierne om data, mennesker, kultur og verden? Hvilke variabler og felter, både for analyse og for de studerendes bønner, er for eksempel faciliteret eller endda efterspurgt af platformenes teknologiske systemer? Bliver

navne, køn eller „geotags“ indfanget af disse systemer? På hvilke måder og med hvilke antagelser skabes systemet? Hvordan påtager de studerende sig aspekter af de data, der omhandler dem selv? Hvem og hvad er ekskluderet? Og endda må vi overveje, hvordan vi kan rekonfigurere og omskabe disse sociotekniske systemer. Det betyder, at vi må begynde at situere teknologier i lige så høj grad som os selv i de data, vi producerer, og dette nødvendiggør nogle gange brugen af sociotekniske metoder og data.

Oversat fra engelsk af Clara von Stöcken Musaeus

Noter

1. „Bell Curve“ refererer til en grafformet som en stående klokke, der viser normalfordelingen af X antal personer. Den første, lave del af „klokkens“ kant indikerer dem, der ligger på den lave side i forhold til den gennemsnitlige normal (eksempelvis „non-low performance/intelligence“); midten, som rejser sig op i en bue, indikerer den gennemsnitlige normal; den sidste, lave del af „klokkens“ indikerer dem, der er over den gennemsnitlige normal. Navnet „Bell Curve-guden“ er ydermere en reference til bogen *The Bell Curve: Intelligence and Class Structure in American Life* (1994) af psykolog Richard J. Herrnstein og politolog Charles Murray. Bogen argumenterer for, at intelligens er arveligt betinget og fordeler sig forskelligt blandt sorte, hvide og asiater, samt at IQ har afgørende indflydelse på den sociale struktur og dermed, at en persons IQ-score er bedre til at forudsige personens fremtidige socioøkonomiske situation end nogen anden faktor, herunder race, køn, opvækst, uddannelse og lignende. [Denne note er redaktionens tilføjelse].
2. Bell Curve-gudens køn er repræsenteret på mange forskellige måder.
3. A-niveau-studerende i Singapores uddannelsessystem.
4. Dette er en parallelkommentar til de mange kritikere af STEMs indsats, som blot „tilføjer social kontekst og blander“, uden at det påvirker den videnskabspraksis eller indsigt på nogen substantiel måde.
5. Flere studier har påvist, at der er muligheder for at af-anonymisere data (Narayanan & Shmatikov 2008), men her bør antropologisk etik også forme måden, vi arbejder med denne type data på: De studerende har valgt at repræsentere sig selv anonymt, hvilket burde blive respekteret.

Litteratur

@BellCurveGod

2011 <https://twitter.com/BellCurveGod>.

@__cheryl

2014 Twitter Post. November 3, 2014. https://twitter.com/__cheryl/status/529192567447891968.

Downey, Gary Lee

1998 *The Machine in Me. An Anthropologist Sits Among Computer Engineers*. New York: Routledge.

- Eubanks, Virginia
 2018 Automating Inequality. How High-Tech Tools Profile, Police, and Punish the Poor. New York: St. Martin's Press.
- Forsythe, Diana
 2001 Studying Those Who Study Us. An Anthropologist in the World of Artificial Intelligence. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Hacking, Ian
 1990 The Taming of Chance. Ideas in Context. Cambridge: Cambridge University Press.
 2006 Making Up People. The LRB 29(16):2-7.
- Herrnstein, Richard J. & Charles Murry
 1994 The Bell Curve. Intelligence and Class Structure in American Life. New York: Free Press.
- Horst, Heather A. & Daniel Miller (eds)
 2012 Digital Anthropology. London & New York: Berg.
- Kong, Lily
 2016 Mimicking Religion as Coping Strategy. The Emergence of the Bell-Curve God in Singapore. Material Religion 12(4):533-35.
- Knox, Hannah & Dawn Nafus (eds)
 2018 Ethnography for a Data-Saturated World. Manchester, UK: Manchester University Press.
- Narayanan, Arvind & Vitaly Shmatikov
 2008 Robust De-Anonymization of Large Sparse Datasets. In 2008 IEEE Symposium on Security and Privacy (Sp 2008):111-25.
- Noble, Safiya Umoja
 2018 Algorithms of Oppression. How Search Engines Reinforce Racism. New York, NY: NYU Press.
- Rogers, Richard & Noortje Marres
 2000 Landscaping Climate Change. A Mapping Technique for Understanding Science and Technology Debates on the World Wide Web. Public Understanding of Science 9:141-63.
- Seaver, Nick
 2013 Knowing Algorithms. Media in Transition 8. <http://nickseaver.net/papers/seaverMIT8.pdf>.
- Suchman, Lucy
 2007 Human-Machine Reconfigurations. Plans and Situated Actions. Cambridge & New